

- projekt -

UCHWAŁA NR/...../24

RADY MIASTA PORĘBA

z dnia 26 sierpnia 2024r.

w sprawie wniesienia skargi na rozstrzygnięcie Wojewody Śląskiego nr NPII.4131.1.653.2024 z dnia 25 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 98 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm), Rada Miasta Poręba uchwala, co następuje:

§ 1. Wnieść skargę do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego nr NPII.4131.1.653.2024 z dnia 25 lipca 2024 r. stwierdzające nieważność uchwały nr II/20/24 Rady Miasta Poręba z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Poręba.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca

Rady Miasta Poręba

Elżbieta Kołodziej

Uzasadnienie

Rada Miasta Poręba, na sesji w dniu 24 czerwca 2024 r., podjęła uchwałę nr II/20/24 w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 25 czerwca 2024 r. W dniu 25 lipca 2024 r. organ nadzoru, tj. Wojewoda Śląski, wydał w sprawie przedmiotowej uchwały rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające nieważność uchwały w całości jako sprzecznej z art. 97 ust.5 w zw. z ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, dalej powoływanej jako "ustawa". Zdaniem organu nadzoru uchwała nr II/20/24 została podjęta z istotnym naruszeniem art. 97 ust. 5 ustawy, polegającym na ustaleniu odpłatności dla beneficjentów schronisk dla osób bezdomnych i schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w sposób nieprawidłowy. W rozstrzygnięciu nadzorczym organ nadzoru stwierdził, że Rada Miasta Poręba w przedmiotowej uchwale ustaliła wysokość odpłatności w sposób, który pozostawił możliwość swobodnego kształtowania wysokości tej odpłatności przez podmiot wydający decyzję administracyjną.

Tymczasem, podejmując skarżoną uchwałę, Rada prawidłowo wypełniła przyznaną jej kompetencję z art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. W przedmiotowej uchwale w sposób wyczerpujący i precyzyjny ustalone zostały zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, rozróżniając jednocześnie pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Organ stanowiący gminy Poręba ustalił w §1 uchwały, że odpłatność za pobyt w schronisku ustala się za okres miesiąca kalendarzowego, przy czym w sytuacji, gdy pobyt osoby bezdomnej w schronisku nie obejmuje pełnego miesiąca kalendarzowego, wysokość odpłatności oblicza się za każdy dzień w sposób proporcjonalny, dzieląc miesięczną kwotę odpłatności przez liczbę dni każdego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni pobytu. Z kolei w §2 organ stanowiący zastrzegł, że opłata za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych nie może być wyższa niż 100 % pełnego miesięcznego kosztu pobytu. W odniesieniu zaś do ponoszenia odpłatności, w § 3 uchwały organ zamieścił tabelę, z uwzględnieniem różnicy między pobytem w schronisku dla osób bezdomnych a pobytem w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, w której to tabeli w sposób procentowy zostały ustalone maksymalne granice dochodu świadczeniobiorcy i wynikające z poszczególnych progów dochodu maksymalne wysokości odpłatności, również ustalone w sposób procentowy. Należy podkreślić, iż z art. 97 ust. 5 ustawy nie wynikają szczegółowe zasady dotyczące sposobu ustalania takiej odpłatności ani też wysokości tej odpłatności, albowiem to na organy stanowiące gmin i powiatów nałożony został ustawowy obowiązek ustalania takich zasad w drodze uchwał, co też przez organ stanowiący skarżącej zostało przepracowane. Co więcej, również z art. 97 ust.1a ustawy wynikają jedynie maksymalne progi, w których taka odpłatność może być ustalona, ponieważ zgodnie ze wskazanym przepisem *jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie może być wyższa niż 50% tego dochodu.* Wobec powyższego należy wskazać, iż nie istnieje przepis prawa materialnego w zakresie tej formy pomocy społecznej, który wskazywałby obowiązek ustalenia dolnej granicy dochodu świadczeniobiorcy ani który wskazywałby więcej wytycznych niż te, które wynikają z cytowanych wyżej przepisów. Ostatecznie zaś, zgodnie z art.

97 ust. 1 zd. 1 ustawy o pomocy społecznej wysokość opłaty ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług, stąd z drugiej strony ustalenia zasad po przez ich szczegółowość nie powinny przenikać do kompetencji innego podmiotu, tu podmiotu kierującego. W odniesieniu do drugiego zastrzeżenia organu nadzoru, dotyczącego niemożliwości ustanowienia odpłatności na poziomie do 100% dochodu świadczeniobiorcy, podnieść należy w pierwszej kolejności wskazać, że w myśl art. 97 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia, a więc również w schroniskach dla osób bezdomnych, ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, z uwzględnieniem przyznanego zakresu usług. Każdorazowo więc decyzja o skierowaniu danej osoby do ośrodka wsparcia podejmowana jest w sposób indywidualny, z uwzględnieniem potrzeb osób kierowanej oraz w uzgodnieniu z tą osobą, w związku z czym ustalenie progu o wysokości do 100% dochodu świadczeniobiorcy nie pozostaje w sprzeczności z celami pomocy społecznej a ponadto nie pozostaje w sprzeczności z przepisami prawa. Co jednak ważne, do pobytu osób bezdomnych w schroniskach, nie ma zastosowania zdanie drugie rzeczzonego przepisu art. 97 ust.1, zgodnie z którym *Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego*. W tym zakresie ustawodawca ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1690 - wejście w życie 4.10.2019 r.) poprzez dodanie art. 97 ust. 1a wprowadził odmienne dla schronisk dla osób bezdomnych zasady ustalania odpłatności niż przy zastosowaniu innych form wsparcia i schronienia. Co istotne, w tym zakresie ustawodawca świadomie wprowadził powyższe rozwiązanie, mające wszak na celu przeciwdziałanie uzależnianiu się osób bezdomnych od całkowicie darmowego schronienia. Tym samym tych świadczeniobiorców przestało obowiązywać ustawowe zwolnienie z opłaty za pobyt w schronisku. Ustawodawca zdecydował, że jeżeli dochód osoby kierowanej – samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w jej rodzinie – nie będzie przekraczał kwoty kryterium dochodowego, opłata nie przewyższy 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi – 50% tego dochodu. Mając na uwadze brzmienie art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, należy stwierdzić, że szczegóły ustalenia opłaty pozostawiono organowi uchwałodawczemu samorządu terytorialnego. Ustawodawca określił jedynie górny próg takiego obciążenia. *Ratio legis* powyższych zmian sprowadza się do rezygnacji z zapewnienia darmowego pobytu w wymienionych wyżej ośrodkach wsparcia, w sytuacji, gdy świadczeniobiorca posiada jakikolwiek dochód. Przy dochodach nieprzekraczających kryteriów wskazanych w art. 8 ust. 3 w/w ustawy opłaty mają jedynie wymiar symboliczny i nie stanowią istotnego źródła pokrycia kosztów prowadzenia placówek. Mają jednak istotny wymiar edukacyjny związany ze specyfiką grupy, której świadczone jest wsparcie. Ich zadaniem jest przeciwdziałanie uzależnianiu się osób bezdomnych od całkowicie darmowego schronienia oraz uświadamianie odpowiedzialności, także finansowej, za własny los. Mając to wszystko na względzie nie można zgodzić się z tezą organu nadzoru, jakoby zamieszczenie w uchwale możliwości pobierania 100% opłat w sytuacji, gdy dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie w stosunku do kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1 ustawy o pomocy społecznej przekracza 300% tego kryterium, uderzało w cele i sens pomocy społecznej, skoro ustawa o pomocy społecznej wskazuje jedynie na ograniczenia dotyczące osób, które nie spełniają kryterium dochodowego, są więc w sytuacji bez porównania trudniejszej od sytuacji osób, które ponad

trzykrotnie przekraczają takie kryterium. Tego rodzaju rozwiązania nie powinny spotykać się z negacją ze strony organów nadzoru, jako że walka z bezdomnością nie powinna opierać się wyłącznie na biernym zapewnianiu schronienia, powinna natomiast przewidywać rozwiązania motywujące osoby korzystające z pomocy do podjęcia działań mających na celu zmianę swojej sytuacji, co – jak wskazano wyżej - dostrzegł sam ustawodawca nowelizując w tym zakresie przepisy ustawy o pomocy społecznej.

Powyższe okoliczności i racje leżące u podstaw uchwały nr II/20/24 nie uzasadniają stwierdzenia przez organ nadzoru, że uchwała jest niezgodna z prawem, co powoduje jej nieważność w całości.

Zgodnie jednak z art. 98 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym *Do złożenia skargi uprawniona jest gmina lub związek międzygminny, których interes prawny, uprawnienie albo kompetencja zostały naruszone. Podstawą do wniesienia skargi jest uchwała lub zarządzenie organu, który podjął uchwałę lub zarządzenie albo którego dotyczy rozstrzygnięcie nadzorcze. - co jest działaniem wstępnym i formalnoprawnym. Stąd podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.*